

Inleiding

Op 25 en 26 februari 2016 heeft de Parlementaire Assemblée van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) voor de vijftiende keer haar jaarlijkse Wintermeeting in Wenen gehouden. Delegaties uit 54 van de 57 parlementen van de OVSE-landen, in het totaal zo'n 240 volksvertegenwoordigers, debatteerden in de plenaire vergadering met elkaar over het centrale thema van deze bijeenkomst: «the migrant and refugee crisis in the OSCE area: strengthening the collective response». Dit op vrijdag 26 februari 2016 gevoerde debat werd ingeleid door de EU Commissaris voor Humanitaire Hulp en Crisis Management, de heer Chrystos Stylianides.

Aan deze Winterbijeenkomst is deelgenomen door de volgende leden van de delegatie naar de OVSE Parlementaire Assemblée: F. Van Kappen, B. Knapen, F. Teeven, P. Stienen en M. Servaes (voorzitter).

De opening van deze winterbijeenkomst vond plaats in de ochtend van donderdag 25 februari 2016 met inleidingen van de Ondervoorzitter van het Oostenrijkse parlement, mevr. Christine Muttonen, van de President van de Assemblée, de heer Ilkka Kanerva, en – in verband met het Duitse voorzitterschap van de OVSE sedert 1 januari 2016 – van de Speciale Vertegenwoordiger van het OVSE-voorzitterschap, de heer Gernot Erler. De drie vaste commissies van de Parlementaire Assemblée vergaderden eveneens, zowel gezamenlijk als afzonderlijk, mede ter voorbereiding van de door de verschillende aangewezen rapporteurs op te stellen concept-rapporten die tijdens de in juli 2016 in Tbilisi, Georgië te houden Jaarvergadering aan de orde zullen zijn en, voorzien van amendementen en resoluties, zullen worden vastgesteld.

Ook zgn. Standing Committee, waarin alleen de voorzitters van de delegaties zitting hebben, vergaderde. De in 2015 in Helsinki benoemde Secretaris-Generaal van de Assemblée, de heer R.(Roberto) Montella beleefde in de openingsvergadering zijn debuut.

Vorbereidingen van de delegatie

Traditiegetrouw heeft de delegatie zich met instemming van de Minister van Buitenlandse Zaken, doen voorlichten door de directeur en enkele ambtelijke medewerkers van de Directie Veiligheidsbeleid over de rol en de positie van de OVSE met betrekking tot het conflict in en rond Oekraïne. Tijdens deze briefing werd van gedachten gewisseld over de nakoming van de Minsk-akkoorden, het Nederlandse voorzitterschap van het Forum for Security Cooperation, de gebrekkige dialoog tussen de NAVO en de Russische Federatie, de noodzaak van voortzetting van de Special Monitoring Mission (SMM) en de speerpunten van het Duitse voorzitterschap van de OVSE.

Aan de vooravond van de Wintermeeting is de delegatie ontvangen door de Permanent Vertegenwoordiger van Nederland bij de OVSE, ambassadeur D. Kopmels. Tijdens een werkdiner waarvoor zij ook de bilateraal ambassadeur van Nederland in Oostenrijk, de heer M. Hennis, en de Director of Office of the Secretary General of the OSCE, de heer P. Bekkers, had uitgenodigd, ging mevrouw Kopmels in op de huidige rol, plaats en positie van de OVSE, bezien vanuit de drie dimensies – politiek-militair, economie-milieu, mensenrechten – die het werkterrein van de OVSE kent. Bijzondere aandacht ging uit naar de ervaringen van ambassadeur Kopmels in haar hoedanigheid van voorzitter van het Forum for Security Cooperation van de OVSE. Ambassadeur Hennis lichtte de huidige (geo-) politieke situatie in Oostenrijk toe.

Vergadering Standing Committee

Zoals al in de inleiding vermeld, is het Standing Committee – de vergadering van de voorzitters van de delegaties – bijeengekomen voorafgaande aan de eerste gezamenlijke en inhoudelijke vergadering van de drie commissies. De President legde in deze vergadering verantwoording af over de door hem in de afgelopen maanden ondernomen activiteiten en lichtte recente rapporten met betrekking tot in 2015 door de OVSE uitgevoerde verkiezingswaarnemingsmissies in Wit-Rusland, Kirgizstan en Turkije toe. Met waarnemingsmissies ter gelegenheid van verkiezingen in Kazachstan, Georgië, Rusland en de Verenigde Staten wordt 2016 in dit opzicht een druk jaar. De met ingang van 2016 aangetreden «Treasurer» van de Assemblee, de Duitse afgevaardigde mevrouw Doris Barnett, gaf vervolgens een toelichting op de rekening over het begrotingsjaar 2015 en karakteriseerde de budgettaire positie van de Assemblee als gezond. De nieuwe Secretaris-Generaal maakte van zijn debuut gebruik de afgevaardigden te wijzen op de kernwoorden van zijn aanpak als politiek-bestuurlijk verantwoordelijke voor de ambtelijke organisatie van de OVSE PA: Assess- Adapt-Advance. Uitdrukkelijk maakte de heer Montella ook melding van de goede persoonlijke en functionele met de Secretaris-Generaal van de OVSE, ambassadeur L. Zanier en met de directeur van ODIHR, de heer Michael Link. Hij sloot zijn betoog af met een oproep aan de leden-parlementen van de Assemblee zich aan te melden als organisator van de Annual Session in juli 2017 en de jaren daarna.

Van Russische zijde is in deze vergadering gewezen op de gevolgen van de door de EU ingestelde sancties tegen bepaalde parlementariërs. De belemmeringen die zij ondervinden doordat aan hen door EU-landen geen inreisvisa worden verstrekt maken het hen onmogelijk deel te nemen aan de dialoog die o.a. door de OVSE PA zo belangrijk wordt geacht.

Parallel aan de vergadering van het Standing Committee hebben de leden Van Kappen, Knapen, Teeven en Stienen een bezoek gebracht aan het Agency for Fundamental Rights (FRA) van de Europese Unie. Zij voerden gesprekken met het managementteam van het FRA, bestaande uit de heer Michael O'Flaherty, directeur, de heer Friso Roscam Abbing, hoofd Communicatie en Externe Relaties, mevrouw Joanna Goodey, Hoofd van de

sectie Vrijheden en Jusititie en de heer Ioannis Dimitrakopoulos, hoofd van de sectie Gelijkheid en Burgerrechten. Een inleiding over de plaats en de rol van het FRA en over samenwerking met ngo's, de Raad van Europa en de VN werd gevolgd door een gedachtewisseling over het beleid binnen de EU op het terrein van migratie, asiel en grenscontrole.

Gezamenlijke vergadering van de drie Algemene Commissies

De drie algemene commissies van de Assemblee – Political Affairs and Security, Democracy, Human Rights and Humanitarian Questions en Economic Affairs, Science, technology and Environment – hebben in een gezamenlijke vergadering kennis genomen van een namens de Duitse Minister van Buitenlandse Zaken, de heer Frank-Walter Steinmeier, door de Duitse Bijzondere vertegenwoordiger voor het OVSE-voorzitterschap, de heer Gernot Erler, uitgesproken rede waarin 6 prioriteiten van het Duitse voorzitterschap van de OVSE in 2016, dat als centraal thema de woorden «Renewing dialogue, rebuilding trust, restoring security» heeft meegekregen, werden toegelicht.

Vergadering van het Committee on Political Affairs and Security

Tijdens een vergadering van deze commissie heeft de Zweedse afgevaardigde en rapporteur, mevr. M. Cederfelt de commissie enkele contouren van het door haar tijdens de 25^e Annual Session in Tbilisi, Georgië te presenteren rapport over de meest relevante geopolitieke en veiligheidsontwikkelingen in de OVSE-regio geschetst. Opnieuw vormde de situatie in Oos-Oekraïne daarbij de hoofdmoot. Het voortdurende gebrek aan vertrouwen en communicatie tussen de conflictpartijen en afnemende hoop op een duurzaam nageleefd bestand zijn daarvan oorzaak en gevolg. In deze vergadering heeft de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiger bij de OVSE, ambassadeur mevr. D. Kopmels, in haar rol van Voorzitter van het Forum voor Veiligheidssamenwerking van de OVSE een voordracht gehouden over de stand van zaken met betrekking tot de nakoming van de in het kader van de Minsk-akkoorden gemaakte afspraken inzake aanwezigheid van manschappen en militair materieel en de handhaving van een gedragscode die ook de democratische controle over gewapende troepen omvat.

De heer Servaes heeft in deze commissievergadering de zorgen van de Nederlandse delegatie over de frequente schendingen van de Minsk-akkoorden uitgesproken. De situatie in Oost-Oekraïne blijft explosief doordat de conflictpartijen doorgaan het bestand te schenden. Gegeven het feit dat de OVSE geen mogelijkheden tot het stellen van sancties op de niet-naleving van de akkoorden heeft, blijft de vraag relevant welke rol de OVSE in het Oekraïne-conflict op zich kan nemen. Zorgen heeft de Nederlandse delegatie ook over de positie van de Tataren die in de Krim wonen. De berichten over discriminatie en bedreigingen van deze minderheidsgroep in dit door Rusland geannexeerde gebied zijn verontrustend. De heer Servaes vroeg de in de vergadering aanwezige Hoge Commissaris voor Nationale Minderheden van de OVSE, mevr. Astrid Thors, of zij toegang heeft tot de Krim teneinde zich daar persoonlijk op de hoogte te kunnen stellen van het lot van de bevolking en van de daar levende minderheden. Hij verzocht mevrouw Cederfelt vervolgens in haar met het oog op de Annual Session uit te brengen rapport aandacht te geven aan de rol van de OVSE na de tragedie rond het neerhalen van de MH17, waarbij zoveel mensen hun leven verloren. Hij wees in dit verband op het onderzoek van het zgn. Joint Investigation Team dat is gericht op het vinden van bewijs omtrent het type wapen waarmee en locatie van waar de MH17 is neergeschoten. De heer Servaes deed een oproep aan alle lidstaten van de OVSE volledig mee te werken aan dit onderzoek.

Ontmoeting met leden van de Duitse delegatie

Op vrijdag 25 februari 2016 heeft de delegatie een bilateraal gesprek gevoerd met enkele leden van de Duitse delegatie naar de OVSE PA, te weten mevr. Doris Barnett, voorzitter, mevr. Birgit Koempel, ondervoorzitter, mevr. Inge Hoeger, lid en de heer Franz Thoennes, ondervoorzitter van de commissie voor Buitenlandse Zaken van de Duitse Bondsdag. Het gesprek stond vooral in het teken van het Duitse voorzitterschap van de OVSE in 2016 en de daarin gestelde prioriteiten, maar ook werd van gedachten gewisseld over de groeiende stromen migranten en de gevolgen daarvan voor de samenlevingen in Duitsland en Nederland. In lijn met één van de prioriteiten van het Duitse voorzitterschap – «renewing dialogue» – wil de Duitse Bondsdag in het kader van parlementaire diplomatie een seminar organiseren over de zgn. frozen conflicts in de OVSE-regio. Parlementariërs uit alle OVSE-landen, maar in het bijzonder uit de landen die bij deze conflicten betrokken zijn – Armenië, Azerbeidzjan, Moldavië, Oekraïne, Rusland en Cyprus – zullen worden uitgenodigd de onderlinge dialoog aan te gaan en te zoeken naar wegen om in plaats van de verschillen de overeenkomsten uit te vergoten om oplossingen dichterbij te brengen. Voor de meeste van deze conflicten geldt dat Rusland een cruciale rol speelt in het vinden en realiseren van die oplossingen; het is dus van het uiterste belang dat met dat land een basis van vertrouwen en gesprek wordt hervonden. In dit verband kwamen de sancties die de EU tegen de Russische Federatie heeft ingesteld naar aanleiding van de annexatie van de Krim en de door Rusland daarop gevolgde maatregelen ook aan de orde. Ten aanzien van het conflict in en rond Oekraïne wisselden beide delegaties van gedachten over de noodzaak van ingrijpende politieke, institutionele en staatkundige hervormingen in dat land. Samenwerking o.a. door het beschikbaar stellen van financiële middelen en expertise gevolgd door monitoring van de resultaten zagen beide delegaties als een belang van de drie landen. Tenslotte wisselden de leden uit beide delegaties van gedachten over de wijze waarop in hun landen in samenleving en politiek wordt gereageerd op de toestroom van vluchtelingen uit Syrië, Irak en Turkije, die in Duitsland overigens veel groter is dan in Nederland. In Nederland wordt met zorg én waardering waargenomen hoe de overgrote meerderheid van de Duitse bevolking migranten opvangt en bejegt. Deze zorg hangt samen met de vraag wat de gevolgen zullen zijn indien de Duitse regering de migratieproblemen niet langer aankan, de waardering komt voort uit de wijze waarop zij de morele moed heeft getoond zoveel vluchtelingen op te nemen.

Ontmoeting met leden van de leden van de Russische Federatie

De leden Servaes, Teeven en Stienen hebben op vrijdag 25 februari een gesprek gevoerd met twee leden van de Russische delegatie, de heer Vladimir Dzhabarov, ondervoorzitter van de delegatie en de heer Nikolay Kovalev. Van Russische kant werd erop gewezen dat zowel ten aanzien van de situatie in Oost-Oekraïne als die in de Krim sprake is van eenzijdige beïnvloeding van berichtgeving door Europese propaganda. Dat is met name het geval ten aanzien van de situatie in de Krim. Het zou goed zijn als de critici zelf ter plaatse poolshoogte zouden komen nemen. Rusland staat dan ook klaar om een OVSE-delegatie op de Krim te ontvangen. De heer Servaes merkte op over een dergelijk bezoek graag verder te zullen spreken tijdens de Annual Session in Georgië en voegde toe te hopen dat ook de Hoge Commissaris voor Nationale Minderheden toegang zal krijgen tot de Krim.

Van Nederlandse kant werd vervolgens gewezen op het feit dat over enige tijd het onderzoeksrapport van het Joint Investigation Team inzake de MH17-ramp zal verschijnen. Is Rusland bereid om mee te werken aan het instellen van een speciaal tribunaal voor de berechting van de daders van het neerhalen van het vliegtuig, wie dat ook mogen zijn? Van Russische zijde werd daarop gesteld dat het antwoord daarop pas mogelijk is indien het gehele onderzoek is voltooid, is vastgesteld dat het onderzoeksrapport «unbiased» is en op basis van voldoende bewijsmateriaal een aanklacht kan worden geformuleerd.

De voorzitter van de delegatie,
Servaes

De griffier van de delegatie,
Nieuwenhuizen